

INFRA SWEDEN 2030

Verksamhetsstyrning

ROLLER OCH ANSVAR. DECEMBER 2020

Innehållsförteckning

Inledning och begreppsförklaring	3
Om InfraSweden2030	4
Ledning och styrning	5
Medlemmar och stämma	6
Programstyrelse	7
Operativ ledning	9
Fokusområden	10
Allmänna arbetsprinciper	11

Inledning och begreppsförklaring

Detta dokument anger verksamhetsstyrningen inom strategiska innovationsprogrammet InfraSweden2030 (Programmet) genom att beskriva Programmets verksamhetsstyrande funktioner samt ange roller och ansvar.

Detta styrdokument har beslutats i programmets styrelse (Programstyrelsen) och accepterats av de intressenter som anslutit sig som medlemmar till InfraSweden2030. Ändringar och tillägg rörande dokumentet skall upprättas skriftligen och beslutas i Programstyrelsen.

Nedan definieras ett antal viktiga begrepp som nämns i dokumentet och som ofta förekommer inom ramen för InfraSweden2030.

■ SIP: Strategiskt Innovationsprogram

En gemensam satsning från Vinnova, Energimyndigheten och Formas med fokus på att skapa innovation genom samverkan. Inom en SIP genomförs olika insatser, bland annat öppna utlysningar där företag, lärosäten och andra aktörer kan söka medel för forskning och innovation inom området.

■ Transportinfrastruktur

Med transportinfrastruktur menas i InfraSweden2030 infrastruktur för landbaserad trafik såsom gång-, cykel-, och fordonstrafik, samt spårbunden trafik. Även markkonstruktioner inom hamnar och flygfält kan innefattas av InfraSweden2030 men inte själva huvudinfrastrukturen för sjöfart och flyg.

■ Programplan

Dokument som på övergripande plan beskriver InfraSweden2030:s innehåll, syfte och målsättningar samt dess angreppssätt och ämnesmässiga uppdelning i Fokusområden.

■ Effektlogik

Dokument som visar den logiska strukturen på hur InfraSweden2030:s målsättningar och effekter ska uppnås med hjälp av olika insatser och aktiviteter. Effektlogiken visar t ex hur varje utfört projekt bidrar genom sina mål till att uppnå specifika målsättningar.

■ Verksamhetsplan

Dokument som visar en sammanställning av InfraSweden2030:s planerade aktiviteter under ett kalenderår.

■ Handlingsplan

Specifik plan som vid behov kan tas fram för nödvändiga aktiviteter/ åtgärder som annars inte ingår i InfraSweden2030:s årliga verksamhetsplan.

■ Kommunikationsplan

Dokument som visar hur InfraSweden2030:s kommunikationsmål ska uppnås genom ett strategiskt och strukturerat kommunikationsarbete.

Om InfraSweden2030

Målet med InfraSweden2030 är att minska miljö- och klimatpåverkan, utveckla innovationer för transportinfrastruktur och göra transportinfrastruktursektorn till en öppen, dynamisk och attraktiv miljö.

InfraSweden2030 finansieras genom en gemensam satsning av Vinnova, Energimyndigheten och Formas. Inom ett strategiskt innovationsprogram genomförs insatser för forskning och innovation, bland annat genom öppna utlysningar där företag, lärosäten och andra aktörer kan söka medel för forskning och innovation inom området.

Ansvarig myndighet för InfraSweden2030 är Vinnova, som också finansierar Programmet tillsammans med deltagande parter till lika delar. Verksamheten baseras på ett aktivt deltagande från intressenterna till InfraSweden2030 såväl på ledande nivå som i enskilda aktiviteter och projekt samt i utvecklingen av Programmet.

En närmare beskrivning av Programmets innehåll, syfte och målsättningar återfinns i InfraSweden2030:s programplan, som utgör det övergripande styrdokumentet för planering av programmet verksamhet. Programplanen följs upp årligen och revideras vid behov efter beslut i Programstyrelsen.

Programplanen utgör även grund för Vinnovas beslut att finansiera InfraSweden2030, därför ska revideringar av programplanen tillställas Vinnova. Vid större förändringar i programplanen ska Programmets intressenter informeras särskilt. Enligt tilldelningsbeslut från Vinnova (diarienummer 2015-00562) är Kungliga Tekniska Högskolan (KTH) värddorganisation för InfraSweden2030 och har ansvar för koordineringen (Programkoordinator).

Programkoordinator

Programkoordinatören KTH har i samverkan med ett antal intressenter formulerat och ansökt om finansiering för genomförande av Programmet hos Vinnova, som beviljat ansökan.

Programkoordinatören och Programstyrelsen utser i samråd en Programchef som är den som leder kooperationsarbetet genom ett kansli (Programkontor) och en Ledningsgrupp. Programchefen rapporterar till Programstyrelsen.

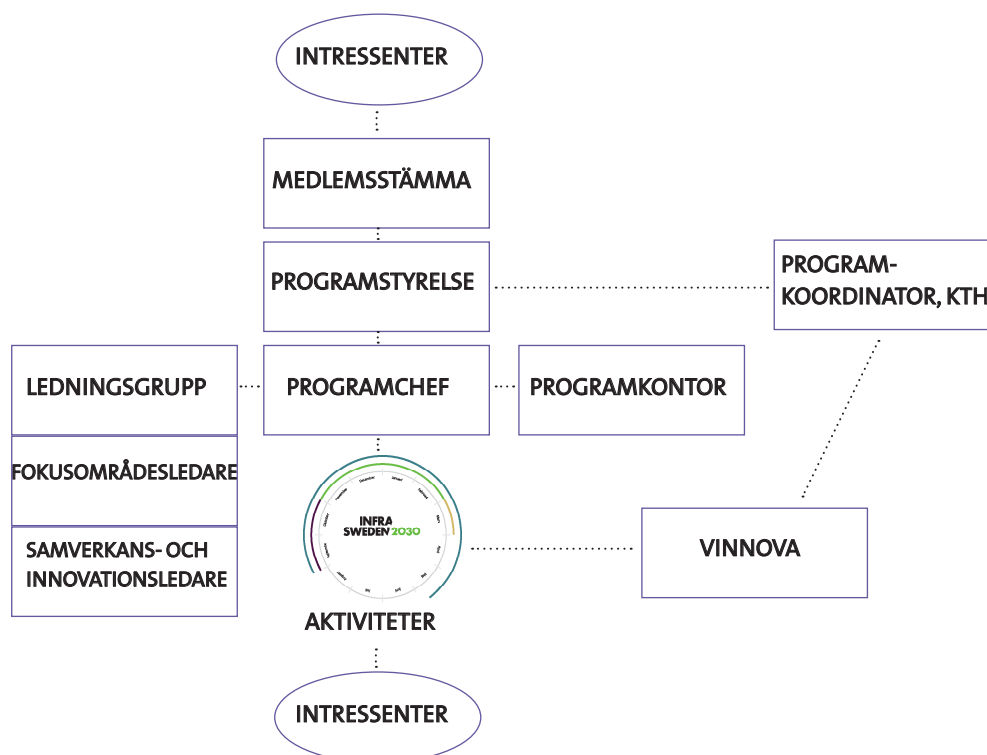
Därutöver svarar Programkoordinatören tillsammans med Programstyrelsen för att tillse att Programmet fungerar på avsett sätt, samt har huvudansvaret för kontakten med Vinnova.

Ledning och styrning

Avnämare till InfraSweden2030 utgörs av infrastrukturbranschen med industriella och offentliga aktörer, beställare, forskningsutförare m.m. Dessa sammanfattas allmänt som Programmens intressenter.

Programmets övergripande ledning och styrning sker på strategisk nivå genom Medlemsstämma och Programstyrelse, och på operativ nivå genom Programchef, Ledningsgrupp och särskilda Fokusområdesgrupper kopplade till Programmets Fokusområden. Programkontoret är administrativt och operativt sammanhållande av verksamheten.

I figuren illustreras roller och ansvarsfördelning. Verksamheten inom InfraSweden2030 omfattar projekt och andra aktiviteter som genomförs i enlighet med separat framtagna överenskommelser och avtal anpassade till projektets eller aktivitetens karaktär och innehåll.

Figur 1: Organisation för InfraSweden2030:s ledning och styrning

Medlemmar och stämman

InfraSweden2030 är ett medlemsstyrt innovationsprogram. Medlemmarna utser programmets styrelse, som ger uppdrag till programmets operativa ledning.

Intressenter och medlemmar

Som intressent till InfraSweden2030 har man möjlighet att inom ramen för Programmet:

- Ansöka om projekt,
- Delta i aktiviteter och arrangemang som organiseras.

Programmets intressenter kan bli Medlemmar i InfraSweden2030 genom att underteckna Medlemsavtalet. Medlem i InfraSweden2030 är en organisation, inte en individ.

Medlemmarna påverkar Programmets verksamhet och utveckling dels genom Medlemsstämman, dels genom att delta i arbetsgrupper inom Programmet, framförallt i Fokusområdesgrupper. Medlemmar förutsätts att aktivt delta i Programmets verksamhet och är därmed med och tar fram och påverkar Programmets forsknings- och innovationsagenda. Som Medlem har man, utöver de möjligheter man har som intressent, tillfälle att:

- Ta del av öppen information, publikationer m.m. som resultat av verksamheten inom Programmet
- Ingå i Programmets Ledningsgrupp
- Föreslå deltagare till samt delta i Fokusområdesgrupper
- Ingå som ledamot i Programstyrelsen
- Delta i och rösta på Medlemsstämman.

Medarbetare från Medlemmar som fått förtroende och accepterat ett uppdrag att ingå i Programstyrelsen, Ledningsgruppen, Fokusområdesgrupp eller dylikt, förutsätts att aktivt bidra i arbetet och bistå med nödvändig tid så att uppdraget kan fullgöras.

Sådant arbete arvoderas normalt ej utan görs som naturainsatser från respektive Medlem.

Om en sådan medarbetare på grund av ändrade omständigheter inte längre kan fullgöra sitt uppdrag, ska Medlemmen för vilken medarbetaren åtog sig uppdraget meddela detta så snart så möjligt för att undvika men för verksamheten. En Medlem har möjlighet att frånträda sitt medlemskap i InfraSweden2030 i enlighet med villkoren i Medlemsavtalet.

Medlemsstämma

Intressenter som anslutit sig som Medlemmar i InfraSweden2030 har rätt att närvara och rösta på Programmets Medlemsstämma.

Medlemsstämma i InfraSweden2030 syftar till att säkra förankringen av Programmet hos Medlemmarna och har som uppgift att:

- Besluta om Programstyrelsens sammansättning inklusive ordförande och viceordförande i enlighet med denna Verksamhetsstyrning
- Besluta om Valberedningens sammansättning för nästföljande år i enlighet med denna Verksamhetsstyrning.

På Medlemsstämman ska ordförande i Programstyrelsen och Programchefen redogöra för bedriven verksamhet och utfall under föregående år, planerad verksamhet och budget för kommande verksamhetsår samt om väsentliga förändringar eller frågor föreligger som påverkar Programmets verksamhet eller inriktning.

Medlemsstämma ska hållas en gång per år senast sista april. Extra Medlemsstämma kan hållas om Programstyrelsen så finner erforderligt eller om det skriftligen begärts av minst 20% av Medlemmarna.

Kallelse till Medlemsstämma ska ske minst tre veckor före stämman, företrädesvis via e-post. Förslag till dagordning och relevanta underlag ska skickas senast tio dagar före stämman. Vid stämman får ej tas upp frågor till avgörande, som ej angivits i utskickad dagordning. Beslut fattas av Medlemsstämman med enkel majoritet.

Medlemsstämma ska protokollföras. Kopia av justerat protokoll ska tillställas samtliga Medlemmar inom tre veckor från att Medlemsstämma ägde rum. En originalkopia av protokollet ska diarieföras och arkiveras hos Programkoordinatören KTH.

Programstyrelse

Programstyrelsen för InfraSweden2030 väljs av Medlemsstämman och är ansvarig för styrningen av Programmens strategiska inriktning. Programstyrelsen ansvarar även för att, i samråd med Programkoordinatorn, utvärdera Programmens verksamhet och inriktning och vid behov vidta korrigerande åtgärder.

Åtagande

Programstyrelsens åtagande är att:

- Säkerställa att Programmet har en effektiv organisation och ledning
- Säkerställa att de aktiviteter som initieras är i linje med den bakomliggande agendan samt att de bidrar till att Programmens övergripande mål uppnås
- Verka för att det skapas en bred nationell forsknings- och innovationssamverkan inom området
- Agera utifrån en helhetssyn och säkerställa att Programmet är sammanlänkande och kompletterande till övriga insatser inom det strategiska innovationsområdet
- Säkerställa att Programmens mål och planen för dess genomförande med jämna mellanrum ses över och uppdateras
- Känna till de krav på rapportering och styrdokument som Programmet enligt finansieringsbeslut från myndigheterna ska tillhandahålla.

Sammansättning

Programstyrelsen består av 8 till 11 ledamöter. Programmens finansärer ska ha möjlighet att utse högst 2 adjungerade observatörer utan rösträtt. På förslag från ordförande i Programstyrelsen eller från Programchefen kan ytterligare personer adjungeras till styrelsesammanträden dock utan att ha någon rösträtt. Ledamöterna i Programstyrelsen ska normalt väljas från Programmens intressenter, men högst 2 ledamöter får vara externa.

MEDLEMSKATEGORI	ANTAL LEDAMÖTER
Programkoordinatorn	1
Näringsliv	4-6
Offentliga aktörer (Beställare)	1-2
Forskningsutförare (lärosäte eller institut)	1
Externa intressenter	0-2
TOTALT ANTAL LEDAMÖTER	8-11

Programkoordinatorn ska alltid garanteras en styrelseplats. I övrigt skall styrelseplatserna företrädesvis fördelas mellan intressenternas medlemmar enligt tabellen ovan.

Styrelseledamöter väljs för två år på Medlemsstämman efter förslag från Valberedningen. Styrelseledamot kan väljas för maximalt tre mandatperioder. Ordförande i Programstyrelsen ska utses från gruppen näringsliv eller beställare.

Om styrelseledamot lämnar sitt uppdrag under ett verksamhetsår:

- Utses ingen ny styrelseledamot fram till nästkommande Medlemsstämma om villkoren för det *totala antalet ledamöter* och villkoren för *medlemskategori* fortfarande är uppfyllda
- Utser Programstyrelsen, efter samråd med Valberedningen, ny styrelseledamot fram till nästa medlemsstämma om villkoren för det *totala antalet ledamöter* och villkoren för *medlemskategori* **ej** är uppfyllda.

Valberedning

Valberedningen ska bestå av fyra ledamöter och ha följande sammansättning:

- 1 st representant för Programkoordinatorn
- 2 st näringslivsrepresentanter, att föreslås av branschorganisationerna Sveriges Byggindustrier samt Innovationsföretagen
- 1 st representant för beställarorganisationer, att föreslås av Trafikverket.

Valberedningens utses av Medlemsstämman för nästföljande år. Valberedningen utser inom sig ordförande, som också blir sammankallande.

Valberedningen ska tillse att programstyrelsens sammansättning successivt förnyas och anpassas till Programmens utveckling, att god spridning erhålls mellan olika Medlemskategorier och Medlemmar, samt att jämställdhet beaktas.

Programstyrelse

Mandat

Programstyrelsen ska, vad gäller *strategi och mål*:

- Fastställa strategisk inriktning för InfraSweden2030 i linje med av Vinnova godkänd programplan
- Fastställa dokumenten "Programplan", "Medlemsavtal" och "Verksamhetsstyrning" inklusive tillägg och ändringar
- Fastställa struktur för Programmets effektlogik.

Vad gäller *programmets genomförande*:

- Godkänna Programledningens förslag till s.k. "enskilda projekt" innan inlämnande av ansökan till Vinnova
- Besluta om förslag till Vinnova för större förändringar i, eller eventuell nedläggning av, beviljade projekt
- Fastställa underlag för öppna utlysningar före inlämning till Vinnova,
- Besluta om uppföljningsindikatorer samt löpande uppföljning av dessa för att mäta framgång i InfraSweden2030. Indikatorernas utveckling ska årligen redovisas till Vinnova,
- Besluta om strategiska förbättringsåtgärder till följd av Programmets uppföljning
- Godkänna av Programledningen föreslagna prioriteringar verksamhetsplaner, handlingsplaner och budgetar för InfraSweden2030
- Tillse att resultat sammanställs och delges Programmets alla Medlemmar.

Vad gäller *intressent/medlemsfrågor*:

- Godkänna medlemsansökningar
- Fastställa tidpunkt för medlemsstämma.

Arbetsordning

Programstyrelsen skall hålla minst 4 ordinarie sammanträden med rimliga intervaller under ett verksamhetsår. Skriftlig kallelse till sammanträde ska tillställas ledamöterna och finansiärernas observatörer i Programstyrelsen, företrädesvis via e-post, minst tre veckor före sammanträdesdagen. Senast en vecka före sammanträdet ska en dagordning med relevanta underlag fastställas av styrelseordföranden och skickas, företrädesvis via e-post, till samtliga styrelseledamöter och finansiärernas observatörer .

Extra sammanträde ska hållas om styrelseledamot eller Programchef begär detta. Ordföranden skall i samråd med Programchefen kalla till sådant sammanträde, som ska hållas senast två veckor efter det att ordföranden mottagit sådan begäran. Kallelse och dagordning och relevanta underlag ska skickas, företrädesvis via e-post, senast en vecka före extra sammanträdet.

Programstyrelsen är beslutförför om mer än hälften av de röstberättigade styrelseledamöterna är närvarande. Beslut fattas av Programstyrelsen med enkel majoritet. Vid lika antal röster har ordföranden utslagsröst.

Protokoll

Programstyrelsens sammanträden ska protokollföras. Avvikande mening hos styrelseledamot ska antecknas i protokollet. Protokoll ska föras av en särskilt utsedd protokollförare och justeras av ordföranden och en av Programstyrelsen utsedd protokolljusterare.

Per capsulam-protokoll ska undertecknas av samtliga styrelseledamöter. Kopia av justerat protokoll ska tillställas samtliga styrelseledamöter samt Programchefen och finansiärernas observatörer inom två veckor från att mötet ägt rum. En originalkopia av protokollet ska diarieföras och arkiveras på Programkontoret.

Referensgrupper

Programstyrelsen kan besluta om att tillsättas särskilda referensgrupper som ska behandla och ge rekommendationer i särskilda frågor av övergripande karaktär för Programmet, t ex hur tillgängliggörande och nyttjande av resultat ur Programmets verksamhet kan ske och utvecklas.

Programstyrelsen beslutar på egen hand uppdrag, omfattning och bemanning av dessa referensgrupper. Normalt ska ledamot i referensgrupp inte arvoderas.

Programkontor

Programkontoret ansvarar för att driva den löpande verksamheten enligt av Programstyrelsen fastställd verksamhetsplan och budget. Programkontorets stöds av Programmets expertråd och Fokusområdesgrupper samt av upphandlade resurser som till exempel samverkans- och innovationsledare och kommunikationsspecialister.

Programkontor

Programkontoret, som leds av Programchefen, finns placerat hos Programkoordinatören, KTH, och ska bland annat:

- Erbjuda stöd till Programmets styrande funktioner, bereda rapporter och beslutsunderlag
- Erbjuda programgemensamt stöd till projekten, tex. innovationscoachning och kommunikationsstöd.
- Följa upp och analysera Programmets och projektens leverans och resultat utifrån verksamhetsplan och effektlogik.
- Följa upp och avrapportera ekonomin i Programmets koordineringsprojekt.
- Sköta dokumenthantering inom programmet.
- Upprätthålla Programmets IT-plattform.
- Sköta Programmets kommunikationsarbete.
- Sköta kontakten med Programmets Medlemmar, projektpartners och övriga intressenter.

Programchef

Programchefen har det övergripande ansvaret att leda och utveckla Programmets operativa verksamhet i enlighet med Programstyrelsens riktlinjer och beslut. Programchefen utses och anställs av Programkoordinatören efter samråd med Programstyrelsen. Programchefen rapporterar till Programstyrelsen och har bland annat följande uppdrag och ansvar:

- Leder arbetet i Programkontoret
- Föreslår för beslut i Programstyrelsen årlig budget och verksamhetsplan för Programmets operativa verksamhet.
- Ansvarar för den ekonomiska uppföljningen av Programmet och avrapporteringen till Vinnova.
- Har huvudansvar för beredning av beslutsunderlag till Programstyrelsen beträffande förslag till öppna utlysningar och enskilda projekt.
- Har huvudansvar för beredning av Programmets uppföljning och utvärdering utifrån programplan och effektlogik.
- Rapporterar om Programmets uppföljning till Programstyrelsen, Medlemsstämman och Vinnova.
- Tillser att avtal, styr- och uppföljningsdokument m.m. tas fram.

Till sitt stöd har Programchefen Programkontorets egna resurser (vice programchef, kommunikatör och administratör), Programmets expertråd och Fokusområdesgrupper samt externt upphandlade resurser som tex samverkans- och innovationsledare och kommunikationsspecialister.

Expertråd

I programorganisationen finns ett expertråd med 4-6 experter, med uppgift att stöjda programmets lednings- och styrningsfunktioner. Experterna i rådet ska tillsammans bistå med bred kompetens som är väsentlig för utvecklingen av InfraSweden2030.

Arbetsuppgifter

Experterna i rådet har som uppgift att bistå programmet med kunskap om behov, trender, möjligheter och risker inom innovationsområdet.

Experterna kan i vissa frågor åta sig specifika uppdrag, exempelvis utredning eller internationell omvärldsbevakning.

Rådets experter bidrar även med att sprida information om Programmet och projektens resultat genom sina nätverk och verksamheter.

Sammansättning

Expertrådet ska bestå av sakkunniga och experter från akademi, näringsliv, institut och myndighet, och ska bidra till att systematiskt och effektivt genomföra InfraSweden2030:s programplan.

Sammansättningen beslutas av Programstyrelsen efter förslag från Programchefen. Expertråd ska i första hand väljas bland Programmets Medlemmar.

Ett uppdrag som expert i expertrådet gäller för två år och kan förlängas.

Arbetsordning

Utöver en årlig gemensam strategidag tillsammans med övriga funktioner i Programmets organisation medverkar expertrådet på månadsvisa avstämningar med Programkontoret.

Experterna i rådet kan även kontaktas enskilt av Programmets representanter när samråd och expertstöd behövs i specifika sakfrågor.

För uppdrag som expert i expertrådet utgår inget arvode.

Fokusområden

Innovations- och utvecklingsmiljön inom InfraSweden2030 innehåller ett antal Fokusområden, vars utveckling bidrar till att uppnå Programmet övergripande mål och effekter. Dessa Fokusområden beskrivs närmare i programplanen.

Fokusområdesgrupper

Till varje Fokusområde kan kopplas en s.k. Fokusområdesgrupp med uppgift att:

- Bidra till verksamhetsmässig utveckling av Fokusområdet,
- Ta fram förslag på och formulera utlysningar inom Fokusområdet,
- Bistå i gransknings- och urvalsprocesser inför rekommendation av projektansökningar gentemot Ledningsgruppen och Programstyrelsen.

Varje Fokusområdesgrupp består av 4-6 ledamöter och leds av en Fokusområdesledare som rapporterar till Programchefen. Fokusområdesledare kan anlitas mot arvode samt ingå i Ledningsgruppen.

Fokusområdesgruppernas sammansättning ska bestämmas i dialog mellan Fokusområdesledare och Ledningsgruppen. De ska i första hand bemannas genom naturinsatser från Medlemmarna. Programchefen i samarbete med Ledningsgruppen har ansvar för rutiner där Medlemmarna ges möjlighet att föreslå ledamöter till och delta i arbetet inom Fokusområdesgrupperna.

I grupperna ska eftersträvas en relevant och bred bemanning med representanter från så många olika Medlemskategorier. Vid behov kan representanter från icke-medlemmar erbjudas plats i Fokusområdesgrupperna.

Klimatneutral transportinfrastruktur

Uppkopplad transportinfrastruktur

Konstruktionslösningar och byggmetoder

Ökad produktivitet

Tillståndsbedömning, drift- och underhållsmetoder

Ökad kompetens och attraktivitet

Figur 2: InfraSweden2030:s fokusområden

Allmänna arbetsprinciper

InfraSweden2030 ska främja forskning och utveckling av konkurrenskraftiga produkter och tjänster, och följer arbetsprinciper som bidrar till den utvecklingen.

Bred förankring

Vid val av styrelseledamöter och bemanning av Ledningsgrupp och Fokusområdesgrupper ska InfraSweden2030 eftersträva och säkerställa en balanserad representation för olika aktörer inom transportinfrastruktursektorn, samt eftersträva en mix av personer med kompetenser och erfarenheter utifrån den strategiska inriktning och plan som föreligger inom Programmet.

I enlighet med rekommendation från VINNOVA ska en jämställd fördelning uppnås för Programstyrelse, Ledningsgrupp och andra organ inom programmet.

Intressekonflikt

Varje ledamot i Programstyrelse, Ledningsgrupp eller Fokusområdesgrupper skall omedelbart informera styrelseordföranden, Programchef respektive Programchef/ Fokusområdesledare om det föreligger risk för konflikt mellan dennes personliga och/eller dennes normala uppdragsgivares intressen i förhållande till intressen och målsättningar inom Programmet.

Ordförande/Programchef/ Fokusområdesledare ska därefter underrätta övriga samt vidta lämpliga åtgärder. Om intressekonflikt enligt ovan är konstaterad får vederbörande ej delta i beredning eller beslut i aktuell fråga.

Om någon ledamot i Programstyrelse, Ledningsgrupp eller Fokusgrupper misstänker att risk för intressekonflikt finns rörande en annan ledamot, ska detta anmälas till ordförande i Programstyrelsen respektive Programchef.

Konfidentialitet

Ordförande/Programchef/ Fokusområdesledare ska se till att övriga deltagare tydligt informeras i förväg om någon information som lämnas är att betraktas som konfidentiell. Vid behov ska sekretessavtal ingås.

December 2020

WWW.INFRASWEDEN2030.SE

INFRA
SWEDEN 2030

Med stöd från

VINNOVA
Sveriges innovationsmyndighet

 Energimyndigheten

FORMAS

Strategiska
innovations-
program